

Тема: Зіставлення образів персонажів (Бріан де Буагільбер і Айвенго, леді Ровена і Ребека)

Мета: розвиток компетентностей

предметних і комунікативних: знання і розуміння сюжету роману «Айвенго»; уміння відповідати на запитання за змістом твору, розкривати ідейний зміст твору, закладений в образну систему, характеризувати та порівнювати образи персонажів, виявляти в них ключові риси, виявляти схожість і відмінності образів; висловлювати власне судження щодо подій і образів, підтверджувати свою думку цитатами з тексту;

ключових: розвиток уміння визначати головну і другорядну інформацію в тексті / медіатексті; формування умінь коментувати та інтерпретувати художній текст; проектувати власний життєвий досвід на описані у творі життєві ситуації.

Обладнання: підручники, зошити, ПК, презентація.

Тип уроку: урок формування нових знань, умінь та навичок.

Зміст уроку

I. Актуалізація знань

Бесіда-актуалізація.

- Як називають опис зовнішності героя в літературі, живописі?
- Яке місце посідає портрет у характеристиці персонажа?
- Що дає нам порівняння персонажа з іншим героєм цього або іншого твору?
- Яка роль екранізацій, театральних постановок, ілюстрування художнього твору?
- Чому митці звертаються до певного твору та здійснюють його інтерпретацію іншими видами мистецтва?

II. Мотивація навчальної діяльності

Визначення очікуваних результатів відповідно до орієнтирів навчальної програми.

Вступне слово вчителя. Сьогодні в центрі нашої уваги персонажі, яких автор поєднав у своєрідні опозиційні пари. Між ними точиться суперництво. Айвенго і Бріан де Буагільбер – сміливі воїни і могли б стати бойовими побратимами, але у творі вони протиставлені один одному. Вони не лише суперники на лицарських турнірах, а й непримиренні вороги, які уособлюють дві різні моральні позиції, тому ми спробуємо з'ясувати, чим відрізняється їхнє ставлення до найважливіших життєвих цінностей. Що таке честь, вірність, обов'язок? У романі також є дві красуні (чорнява й білявка), але чомусь немає боротьби за серце єдиного достойного лицаря. Ми з'ясуємо, чому кожна з героїнь має опинитися перед найскладнішим вибором у її житті, чим мотивована її доля.

III. Сприйняття і засвоєння матеріалу

Пояснення вчителя. Порівняти означає розглянути героїв на єдиній основі. Підставою порівняння образів Ровени і Ребеки є та роль, яку вони відіграють у житті Айвенго. Підставою для зіставлення образів Айвенго та Бріана де Буагільбера є те, що ці образи, згідно з авторським задумом, є контрастними. В обох випадках порівняння закладене. Має бути спільний погляд, який дає змогу знайти подібні або відмінні риси. Цей погляд відображають у вступові, коли пишуть письмове порівняння персонажів. Зміст роботи –

характеристика двох образів, тому обсяг такої роботи буде обов'язково вужчим, аніж характеристика одного персонажа. Не потрібно розкривати усі риси характеру обох героїв, лише ті, що можна зіставити. Порівнювати можна і за подібністю, і за протилежністю. Тому основна частина цієї роботи зазвичай має два розділи: 1) подібні риси; 2) відмінні риси. Результати порівняння підсумовують у висновках. Отже, є певний алгоритм побудови порівняльної характеристики героїв (письменників, творів, явищ тощо). Його можна представити у вигляді ряду запитань:

1. Що є підставою для порівняння?
2. Що спільного між об'єктами порівняння?
3. Що відмінного між об'єктами порівняння?
4. У чому сенс цього порівняння?

Найкраще характеризувати героїв паралельно. Якщо розповідати про них послідовно, один за одним, то в результаті ви отримаєте дві окремі характеристики і тема розкрита не буде.

IV. Формування знань, умінь, навичок, компетенцій

Групова робота. Метод «Прес». Висловлювання на тему:

1. Чи можна назвати Айвенго (Бріана де Буагільбера) цілісною натурою (суперечливою натурою)?
2. Чиє кохання до Айвенго сильніше – Ровени чи Ребеки?

ПОЗИЦІЯ (висловлення певної тези, думки, яку потрібно обґрунтувати)	Я вважаю, що...
ОБґРУНТУВАННЯ (наведення причин виникнення певної позиції та доказів правильності тези)	Тому що...
ПРИКЛАДИ (факти, які підтверджують позицію, демонструють докази)	Наприклад:
ВИСНОВКИ (узагальнення, підсумок сказаного)	Отже, (таким чином), тому...

«Обери позицію». Чи повинна була леді Ровена прийняти умови Моріса де Брасі, який шантажував її життям Айвенго та Седріка?

Так, вона зобов'язана врятувати життя опікуна і людини, яку кохає, навіть якщо для цього має пожертвувати власним щастям.

Ні, вона має відмовитися, зберегти вірність принципам Седріка та кохання до Айвенго.

Аргументи ЗА	НЕ ВПЕВНЕНИЙ	Аргументи ПРОТИ
1.		
2.		

Міжмистецькі зв'язки. Відгуки учнів про екранізації роману В. Скотта. Висловлювання учнів про акторську гру (ролі Айвенго, Бріана де Буагільбера, Ровени, Ребеки). Порівняння портретів героїв роману роботи різних художників.

V. Закріплення матеріалу, узагальнення та корекція знань

Виконання інтерактивних вправ.

Пазли: Айвенго і Бріан де Буагільбер: <https://learningapps.org/display?v=pvjvj03sc24>

Ровена і Ребека: зіставлення образів: <https://learningapps.org/display?v=p69ef6a4j24>

Робота в групах. Заповнення порівняльних таблиць – характеристик персонажів.

Група 1.

Відмінність персонажів	Айвенго	Бріан де Буагільбер
Поведінка з жінками		
Ставлення до народу		
Служіння королю та батьківщині		
Утвердження християнської віри		
Життєва мета, ідеали		
Подібність героїв		

Група 2.

Відмінність персонажів	Леді Ровена	Ребека
Соціальний стан, віра, походження		
Стосунки з Айвенго, ставлення дівчини до рицаря		
Ставлення Айвенго до дівчини		
Ставлення рицарів-храмовників до дівчини		
Найяскравіші риси характеру героїні		
Авторське ставлення до героїні		
Подібність героїнь		

VI. Підбиття підсумків

Презентація роботи груп.

Усна порівняльна характеристика образів (за вибором учня).

Рефлексивна вправа «3 М+Д». Учні називають три моменти, які вони вважають найвдалішими на проведеному уроці, і пропонують одну дію, що може покращити їхню роботу на наступному занятті.

Працюємо вдома

1. Знайдіть у тексті роману портрети Ровени і Ребеки для наступного спостереженнями за мовними явищами.

2. Спробуйте визначити художні засоби, за допомогою яких творяться ці образи.